

WÁGNER HÁROM PARTITÚRÁJÁNAK VERSES AJÁNLÁSA LISZTHEZ

ÍRTA ISOZ KÁLMÁN

A zenetörténet részletkérdéseit tisztázó írók sokat foglalkoztak és alighanem sokat fognak még törődni Wagner Richárd és Liszt Ferenc baráti viszonyával. Közismert dolgokat ismételnénk, ha a minden idők egyik legnagyobb zenészének és legönzletlenebb férfiának, Liszt Ferencnek Wagner Richárddal szemben tanusított odaadó, áldozatkész barátságát akarnók ecsetelni. Éppúgy ismeretes, hogy ezzel szemben Wagner egocentrikusabb lelkiberendezettségű volt. De ez a keményakaratú, harcias természet kedélyes és derűs is tudott lenni. Ismeretesek tréfás versei, melyekkel egyik-másik jó emberét tüntette ki (pld. Seidl Antalt, Richter Jánost). Liszt Ferenchez is írt dedikáló versikéket, amikor a »Ring« vezérkönyvének metszett, első kiadású példányait elküldötte. E partitúrák a Magyar Nemzeti Múzeum Zenei Osztályában vannak s ezekből először közöljük itt hasonmásban az ajánlási sorokat. A *Götterdämmerung* dedikálása eddig teljesen ismeretlen s mint ilyen különös érdeklődésünkre tarthat számot.

A négy vörös félbörkötésű kötet alighanem ugyanannak a könyvkötőnek műhelyéből került ki, aki a II. Lajosnak ajánlott — s a Frankfurt a/M.-i ezidei zenetörténeti kiállításon a bajor csoportban közszemlére tett — példányokat kötötte. A kötés a megjelenés sorrendjében készült, amire egyebek között a kötési táblák különfélesége is utal.

Es dämmern die Götter,
es schraffeln die Spötter
Doch immer 'es mit egeren
Das Weant se' gaher;
Du mirren es ~~den~~ ~~den~~
wenn he sel. ~~den~~ ~~den~~

Bayreuth
am 1. Oktober des Tages
1876

Richard Wagner

Wagner 1872-ben költözött Bayreuthba, hol a következő négy esztendő a Festspielhaus fölépítésének és a »Ring« kihozatalának gondjával telt el. Ebben az időben metszik a hatalmas mű partitúráit és készítik a zongorakivonatokat. Wagner teljes erővel dolgozott terve megvalósításán és nagy reményekkel nézett az 1876-ban megvalósulandó ünnepi játékok elé.

A »Ring« négy része közül a *Reinhold* vezérkönyvét alighanem közvetlenül adta át Wagner, mert ebben dedikáció nincs. Már a *Wal-kür* megjelenése kedves alkalmat nyújtott Wagnernek ahhoz, hogy Lisztet születése napjára (okt. 22.) megajándékozhasa egy partitúrával, amelynek előzéklapján a következő ajánlást olvassuk :

An Franz Liszt.

*Aus alten Zeiten, wo die Adler sangen
Lass diesen Gruss zu Dir gelangen.*

Zum 22. October 1874.

Richard Wagner.

Wagner kétszer járt Pesten (1863 és 1875) s mindkét alkalommal bőségesen volt része abban, hogy az »éljen« értelmét megismerhesse. Mi sem természetesebb tehát, mint hogy az 1876. február 28-ikán »nagy barátjának« küldött *Siegfried* partitúra alább olvasható ajánló versét »Éljen Liszt« felkiáltással végzi.

Siegfried.

*Für das Weimarer Hoftheater einst skizzirt
Dann für Bayreuth eiligst zusammengeschmiert,
Freundlichst von Dir aber absolwirt
sei hiemit dem grossen Freunde dedicirt
und gnädigst von ihm acceptirt
da solches schon öfter ihm arrivirt.
Éljen Liszt!*

Bayreuth, 28. Febr. 1876.

Richard Wagner.

Végre befejezést nyer a nagy mű s 1876 végezetéről keltezve küldi el Wagner a *Götterdämmerung* partitúráját. A mű tartalmát, az ellentábor elintézését, a mű lényegét s a baráti hódolatot csak Wagner tudta hatsoros ajánlásba tömöríteni a következőképpen :

*Es dämmern die Götter
es schwafeln die Spötter
Doch musst' es sich zeigen
Das Werk sei ganz ;
Du nimm es zu eigen
mein herrlicher Franz.*

Bayreuth am Schlusse der Tage 1876.

Richard Wagner.

Ugy véljük, az ily tisztán négyszemközti használatra írt vallomások beszélnek a legékesebben és érzékeltetik legjobban a barátság melegét.

EGY MAGYAR KÖNYVVÁNDORLÁSRÓL

IRTA JAMBEEKOVICH LÁSZLÓ

Nemcsak a népek, vándorolnak néha a könyvek is. Fölkerekednek, mennek más hazába. Csakhogy míg a népeket inkább keletről látjuk nyugatnak vonulni, addig a könyvek mintha inkább nyugatról vándorolnának kelet felé.

Ritka ennek az ellenkezője, az, hogy egy keletebbre fekvő ország adjon át műveltsége összegyűjtött kincseiből egy részt a műveltebb nyugatnak. Ilyen eset volt, mikor 1892-ben a nagyapponyi Apponyi-könyvtár körülbelül 2000 kötete kelt útra Londonba, hogy a Sotheby cég árverésén gazdát cserélve, élő értékke változtassa a holtnak nevezett betűk értékét és lehetővé tegye a gróf Apponyi-család ősi fészken, a nyitramegyei Nagyapponyban egy magyar iskola és kórház alapítását. Megérte-e, nem-e ez a hazafias és emberbaráti cselekedet az érte hozott áldozatot, ne törjük rajta a fejünket. *Most* nagyon nehezünkre esik rágondolni.

Egy füzet fekszik előttem, 94 oldalas, nagy, szinte megkeskenyített negyedréthez hasonló, magas nyolcadrét alakú, igen szép nyomású füzet, talán az egyetlen meglévő példány, amely hírt ad arról, hogy a régi Magyarország egyik legnagyobb magánkönyvtárának mely művei és milyen áron kerültek Londonban eladásra.

A könyvjegyzék címe a következő: *Sotheby, Wilkinson & Hidge, Wellington Street, Strand, London. Catalogue of the Choice Portion of the Extensive & Valuable Library of Count Louis Apponyi, of Nagy*